

Minister Zdrowia

RZZR.050.7.2026.JK
Warszawa, 09 marca 2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,
odpowiadając na zapytanie nr 3119 Poseł Jolanty Niezgodzkiej i grupy Posłów, w sprawie działań związanych z przeciwdziałaniem wykluczeniu menstruacyjnemu, ubóstwu menstruacyjnemu oraz poprawą dostępu do środków higieny osobistej, proszę o przyjęcie poniższych odpowiedzi.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461, z późn. zm.), dalej jako: „ustawa o świadczeniach”, świadczeniobiorcy mają prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, których celem jest zachowanie zdrowia, zapobieganie chorobom i urazom, wczesne wykrywanie chorób, leczenie, pielęgnacja oraz zapobieganie niepełnosprawności i jej ograniczanie. Natomiast, jak wynika z art. 5 pkt. 34 ww. ustawy, świadczenie opieki zdrowotnej obejmuje świadczenie zdrowotne, świadczenie zdrowotne rzeczowe i świadczenie towarzyszące.

Świadczenie zdrowotne rzeczowe, zgodnie z art. 5 pkt. 37 ustawy o świadczeniach, to związane z procesem leczenia leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne. Natomiast, zgodnie z art. 5 pkt. 38 ww. ustawy, świadczeniem towarzyszącym jest zakwaterowanie i adekwatne do stanu zdrowia wyżywienie w szpitalu lub w innym zakładzie leczniczym podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, usługi transportu oraz transportu sanitarnego, a także zakwaterowanie poza zakładem leczniczym podmiotu leczniczego, jeżeli konieczność jego zapewnienia wynika z warunków określonych dla danego świadczenia gwarantowanego.

Jednocześnie, zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o świadczeniach, świadczeniobiorcy przyjętemu do szpitala lub innego zakładu leczniczego podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz przy wykonywaniu zabiegów leczniczych i pielęgnacyjnych, diagnostycznych i rehabilitacyjnych przez podmioty uprawnione do udzielania świadczeń, a także przy udzielaniu przez te podmioty pomocy w stanach nagłych, zapewnia się bezpłatnie leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, jeżeli są one konieczne do wykonania świadczenia.

W przypadku kobiet przyjętych do porodu podkłady poporodowe, służące do wchłaniania odchodów połogowych, stanowią element bezpośrednio związany z udzielaniem świadczenia zdrowotnego związanego z porodem. Z uwagi na ich funkcję medyczną oraz konieczność ich wykorzystania w toku hospitalizacji porodowej, powinny one stanowić standardowe wyposażenie oddziału i być zapewnione pacjentce jako element realizacji świadczenia.

Odmiennej charakter mają natomiast środki higieny menstruacyjnej. Nie są one co do zasady bezpośrednim elementem świadczenia zdrowotnego, lecz należą do kategorii środków higieny osobistej pacjenta. W związku z tym świadczeniodawca udzielający świadczeń w trybie stacjonarnym powinien zapewnić je przede wszystkim w sytuacjach uzasadnionej konieczności, w szczególności w przypadku nagłej hospitalizacji lub gdy pacjentka nie dysponuje własnymi środkami higieny. Zapewnienie to ma charakter uzupełniający i dotyczy niezbędnego zakresu oraz przeciętnego standardu.

Dodatkowo, zgodnie z § 3 ust. 5 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2015 r. poz. 400, zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie ogólnych warunków umów”) świadczeniodawca jest obowiązany zaopatrywać się we własnym zakresie w leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyroby medyczne i inne materiały konieczne do wykonania świadczenia na podstawie umowy. W kwestii informowania o ww. obowiązku świadczeniodawców wskazać należy, że zgodnie z zawartą z Narodowym Funduszem Zdrowia umową o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniodawca obowiązany jest m.in. wykonywać umowę zgodnie z warunkami udzielania świadczeń określonymi w ww. rozporządzeniu. Świadczeniodawca podpisując z Narodowym Funduszem Zdrowia umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej podpisuje zobowiązanie do stosowania się do obowiązujących przepisów.

Równocześnie wyjaśniam, że zgodnie z art. 61a ustawy o świadczeniach Prezes Funduszu może przeprowadzić kontrolę realizacji umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej m.in. w zakresie: organizacji, sposobu i jakości udzielania świadczeń opieki zdrowotnej oraz ich dostępności oraz udzielania świadczeń opieki zdrowotnej pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami, a także z wymaganiami określonymi w tej umowie. Podmiotem uprawnionym do egzekwowania warunków realizacji zawartej umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej jest tym samym Narodowy Fundusz Zdrowia, a przypadki niezapewnienia przez świadczeniodawcę środków niezbędnych do wykonania świadczenia mogą zostać zgłoszone do Funduszu, który w takiej sytuacji może podjąć przewidziane w przepisach działania, w tym przeprowadzić kontrolę realizacji umowy przez świadczeniodawcę.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/